

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/4/2016
Identifikačné číslo spisu: 4212010101
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:4212010101.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. Petra Paludu na neverejnom zasadnutí konanom dňa 27. januára 2016 v Bratislave v trestnej veci obvinenej R. Y. , pre zločin úžery podľa § 235 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., o dovolaní obvinenej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo dňa 3. decembra 2014, sp. zn. 2 To 93/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvinenej R. Y. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Komárno, sp. zn. 1T/27/2012 z 26. júna 2014 bola obvinená R. Y. uznaná za vinnú zo zločinu úžery podľa § 235 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák, ktorý spáchala na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistenej dobe do 26. júna 2007 v obci Čičov, po tom, čo poškodená S. K. telefonicky reagovala na inzerát uverejnený v periodiku Gratis, ktorý ponúkal ľuďom v tiesni hotovostné pôžičky bez potvrdení o príjme a ručenia, ďalej vyplácanie dlžôb a exekúcií a riešenie neriešiteľných problémov, sa obžalovaná dostavila do bydliska poškodenej v obci V. na ul. E. č. XXX/X, kde po oboznámení sa s finančnou situáciou poškodenej, ktorá potrebovala urgentne ďalšiu pôžičku na splatenie svojho dlhu voči spoločnosti Pohotovosť s.r.o. Bratislava, ktorú nedokázala splácať a na základe ktorého exekútorka JUDr. Alena Szalayová zriadila záložné právo na jej spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti v obci Čičov na liste vlastníctva č. XXXX a mala aj ďalšie nesplatené pôžičky, túto presvedčia, že dokáže vybaviť všetky jej pôžičky a odstrániť exekúciu z domu, k čomu potrebovala aj zabezpečenie splnomocnenia od spoluvlastníka I. K. pre poškodenú, čo tento na základe jej požiadavky aj vystavil dňa 26. júna 2007, následne odviezla poškodenú do Komárna, kde na Notárskom úrade JUDr. Ildikó Bory dala poškodenej podpísať ňou vopred zabezpečenú kúpnu zmluvu o predaji nehnuteľností v obci Čičov na liste vlastníctva č. XXXX ako rodinný dom so súpisným číslom XXX a pozemok parcelné číslo 2724/192 výmery 466 m2 na liste vlastníctva č. XXX, patriacich do podielového spoluvlastníctva S. K. a I. K., kupujúcemu C. C. za kúpnu cenu 200 000 Sk s podmienkou, že predávajúci sú povinní z tejto kúpnej ceny vyplatiť nároky oprávneného v exekučnom konaní na exekútorskom úrade JUDr. Aleny Szalayovej

ešte pred podaním návrhu do katastra, túto zmluvu a súvisiace listiny poškodená v dôsledku svojej neznalosti, nedostatočného ovládania slovenského jazyka a dôvery v obžalovanú aj podpísala bez vedomosti o jej skutočnom obsahu, následne bol dňa 10. júla 2007 Správou katastra Komárno povolený vklad uvedeného prevodu vlastníctva, pričom skutočná hodnota prevádzaných nehnuteľností podľa znaleckého posudku W. z 26. januára 2007 bola 1 288 000 Sk a poškodeným S. K. a I. K. doposiaľ nebola vyplatená ani časť kúpnej ceny, čím im spôsobila škodu vo výške 1 288 000 Sk (t. j. 42 753,77 eur).

Za to jej bol podľa § 235 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j/, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. bol obvinenej výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložený a bol jej uložený probačný dohľad nad jej správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. súd obvinenej určil skúšobnú dobu 2 (dva) roky.

Podľa § 51 ods. 2. ods. 4 písm. e/ Tr. zák. súd prikázal obvinenej v skúšobnej dobe osobne a to ústne alebo písomne sa ospravedlniť poškodeným.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodených S. K., nar. X. K. XXXX v Y., trvalé bydlisko V., E. XXX/X a I. K., nar. X. L. XXXX v T., trvalé bydlisko V., E. XXX/X, prechodné bydlisko V. R. č. XXX, odkázal s uplatnenými nárokmi na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Krajský súd v Nitre rozhodujúc o odvolaní obvinenej R. Y. proti rozsudku súdu prvého stupňa uznesením z 3. decembra 2014, sp. zn. 2 To/93/2014, podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvinenej R. Y. zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podala obvinená R. Y. prostredníctvom obhajcu dňa 7. októbra 2015 dovolanie, uplatňujúc dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, g/, i/ Tr. por.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinená uviedla, že jej právo na obhajobu bolo porušené tým, že hoci dala súhlas na vykonanie hlavného pojednávania v jej neprítomnosti, nevzdala sa práva na záverečnú reč a posledné slovo, ktoré jej boli upreté a preto podľa jej názoru došlo k porušeniu jej práva na obhajobu.

Ďalšie porušenie práva obžalovanej na obhajobu, práva na kontradiktórny proces ako aj zásady rovnosti zbraní procesných strán malo spočívať v tom, že nebolo vyhovené návrhom obžalovanej na doplnenie dokazovania, s čím sa súd v rozsudku náležite nevysporiadal a z dôvodov napadnutého rozsudku nie je zrejmé, prečo návrhom nevyhovel. V tomto smere považuje napadnutý rozsudok za arbitrárny a nepreskúmateľný.

K dovolaciemu dôvodu uvedenému v ustanovení § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. obvinená uviedla, že okresný súd, podľa obvinenej, použil ako dôkaz výpisy telefónnych hovorov a oznámení užívateľov telefónnych čísiel, pričom tieto dôkazy boli získané nezákonným spôsobom, pretože príkaz na odposluch telekomunikačnej prevádzky nie je dostatočne, najmä skutkovo odôvodnený a preto tieto dôkazy mali byť z hodnotenia súdu vylúčené.

K dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. uviedla, že skutok nebol riadne zistený, neboli vypočutí ňou navrhnutí svedkovia a hodnotenie dôkazov nezodpovedá ich obsahu, a tým je rozhodnutie odvolacieho i prvostupňového súdu založené na nesprávnom právnom posúdení skutku.

S poukazom na dôvody dovolania obvinená Erika Horváthová navrhla, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil, že rozsudkom (správne malo byť uznesením) Krajského súdu v Nitre č. k. 2To/93/2014-717 zo

dňa 3. decembra 2014 bol porušený zákon z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ písm. g/, písm. i/ Trestného poriadku v neprospech obvinenej R. Y. Navrhla dovolaciemu súdu, aby v zmysle § 386 ods. 2 Tr. por. v celom rozsahu zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 2To/93/2014-717 zo dňa 3. decembra 2014 a taktiež, aby v plnom rozsahu zrušil aj jemu predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Komárno sp. zn. 1T/27/2012 zo dňa 26. júna 2014.

Napokon obvinená navrhla dovolaciemu súdu, aby v zmysle § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Komárno prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Okresná prokurátorka Okresnej prokuratúry Komárno sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu v celom rozsahu stotožnila s rozhodnutím Okresného súdu Komárno aj Krajského súdu v Nitre.

Konštrukcia a štruktúra jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Tr. por., resp. aj § 374 ods. 3 Tr. por. stanovuje, že dovolanie, ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu vo veci samej, je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie preto nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa. Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Touto formuláciou zákon vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. Poukazovanie na nesprávne skutkové zistenia, na ktorých je rozhodnutie založené, alebo nesúhlas s hodnotením dôkazov súdmi tento dovolací dôvod nenapĺňa. (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. júla 2007, sp. zn. 2 Tdo 21/2007 - pod č 57/2007 Zb. rozh., obdobne stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 3/2011 Zb. stanovísk).

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 písm. c/ Tr. por. (nevypočutie svedkov JUDr. J., JUDr. P., JUDr. D. a P. Y.), prokurátorka poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 45/2009 publikované pod č. 21/2010 Zb. rozhodnutí, podľa ktorého za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por.. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinil v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Podľa prokurátorky obvinená vidí dôvod dovolania aj v porušení jej práva na obhajobu (zrejme podľa § 371 ods. 1, písm. c/ Tr. por. spočívajúcom v neumožnení práva na záverečnú reč. Tento argument hodnotila ako účelový a neopodstatnený. V konaní boli splnené všetky procesné podmienky na konanie hlavného pojednávania v neprítomnosti obžalovanej, sama o to písomne požiadala, jej procesné oprávnenia v rámci nariadeného hlavného pojednávania kvalifikovaným spôsobom zastupoval zvolený obhajca (vrátane prednesenia záverečnej reči) a konanie v neprítomnosti obžalovanej nebolo vylúčené ani žiadnou zo skutočností uvedených v ustanovení § 252 ods. 3 Tr. por. Trestný poriadok zároveň v žiadnom zo svojich ustanovení súdu neukladá povinnosť vopred obvineného upozorňovať, aké konkrétne dôkazy či procesné úkony mieni vykonať na pojednávaní, na ktoré ho predvoláva, toto by objektívne ani nebolo možné, nakoľko ich realizácia závisí i od súdom vopred nepredvídateľných skutočností (kto z predvolaných osôb sa dostaví, v akom rozsahu bude vypovedať, či nedôjde k zmene dôkaznej situácie s potrebou vykonať ďalšie úkony a pod.).

V tomto smere poukázala prokurátorka na rozhodovaciu súdnu prax, podľa ktorej nie je v súlade s ustanovením § 371 ods. 2 Tr. por. a procesnou podstatou inštitútu dovolania ako mimoriadneho

opravného prostriedku bezúčelný postup dovolateľa, pri ktorom navrhuje v podanom dovolaní vysloviť porušenie zákona v neprospech obvineného, ak by pozitívne rozhodnutie dovolacieho súdu o tomto návrhu nemohlo splniť účel nápravy, ku ktorému dovolanie obsahovo smeruje. Takéto dovolanie, aj keď by inak bolo dôvodné, dovolací súd odmietne podľa § 382 písm. c/ Tr. por. per analogiam (napr. bod IV. výroku rozh. Najvyššieho súdu SR č. 2 Tdo 51/2010 z 20. januára 2011).

Z týchto dôvodov navrhla, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, podané dovolanie odmietol v zmysle § 382 písm. c/ Tr. por., nakoľko nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.), na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), bolo podané osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, g/ a i/ Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu uvedenému v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolací súd uvádza, že listom založeným na č. l. 658 spisu obvinená R. Y. oznámila okresnému súdu a súhlasila s vykonaním hlavného pojednávania konaného 26. júna 2014 v jej neprítomnosti. Na tomto hlavnom pojednávaní podľa zápisnice na č. l. 661 bol prítomný jej obhajca JUDr. Vendelín Benkóczki. Vzdaním sa účasti na hlavnom pojednávaní sa obvinená súčasne vzdala práv, ktoré by inak mohla využiť, pokiaľ by sa hlavného pojednávania zúčastnila. Ak chcela uplatniť právo na záverečnú reč a právo posledného slova, mala súd výslovne žiadať, aby bola upovedomená o tejto fáze hlavného pojednávania, kde by namietané porušenie svojich práv mohla uplatniť, čo ale neučinila.

S dôkazmi navrhnutými obhajobou sa okresný súd náležite a v súlade so zákonom vypořiadal. Vyplyva to z uznesení v zápisnici o hlavnom pojednávaní na č. l. 653, ktorými rozhodol o odmietnutí vykonania dôkazov navrhnutých obhajobou, ale aj o ukončení dokazovania. O priebehu a rozsahu dokazovania rozhoduje súd.

(Porušením práva na obhajobu zásadným spôsobom sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe alebo stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať a orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritorneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním.).

V prerokúvanej veci dovolací súd také pochybenia nezistil.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1, písm. g/ Tr. por. - rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, dovolací súd nezistil, aby sa tak v prerokúvanej veci stalo.

Námietka obvinenej, že príkaz na zistenie a oznámenie údajov o uskutočnenej telekomunikačnej činnosti podľa § 116 ods. 1 Tr. por. neobsahuje skutkové okolnosti, ktorými by bol odôvodnený, ale len prepis skutkovej vety a doslovný prepis § 116 ods. 1, ods. 2 Tr. por. nie je dôvodná.

V čase trestného konania a vydania príkazu sudkyňou pre prípravné konanie - 22. februára 2008 (č. l. 133) znenie § 116 ods. 1 a ods. 2 stanovovalo:

V trestnom konaní pre úmyselný trestný čin možno vydať príkaz na zistenie a oznámenie údajov o

uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke, ktoré sú predmetom telekomunikačného tajomstva alebo na ktoré sa vzťahuje ochrana osobných údajov, ktoré sú potrebné na objasnenie skutočností dôležitých pre trestné konanie.

Príkaz na zistenie a oznámenie údajov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke vydáva písomne predseda senátu, pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie na návrh prokurátora, ktorý musí byť odôvodnený aj skutkovými okolnosťami; príkaz sa doručí osobám uvedeným v odseku 3.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k tomu uvádza, že na vydanie príkazu podľa § 116 ods. 1 Tr. por. platného a účinného v čase konania - v roku 2008 postačovalo prebiehajúce trestné konanie pre úmyselný trestný čin, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica je najmenej tri roky. Pre odôvodnenie takého príkazu preto postačovalo, ak v ňom (pokiaľ ide o skutkové zistenia a dôvody) bol uvedený skutok a jeho právna kvalifikácia odôvodňujúca vedenie trestného stíhania, pre konkrétny trestný čin s uvedenou trestnou sadzbou.

Pokiaľ ide o posledný dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť, dovolací súd nezistil, súc viazaný skutkovým stavom zisteným okresným a krajským súdom, aby skutok bol nesprávne právne kvalifikovaný.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd oprávnený skúmať iba to, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú dve alternatívy a sice, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod naplňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Postup, ktorého sa obvinená R. Y. domáhala by bol možný len na základe postupu podľa § 371 ods. 3 Tr. por., pri splnení všetkých zákonných podmienok.

Podľa tohto ustanovenia minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Na základe dovolania podaného obvinenou skutkový stav - jeho úplnosť a správnosť - nemožno skúmať.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanovením § 371 ods. 1 písm. c/, g/ a i/ Tr. por., preto dovolanie obvinenej R. Y. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.